

מראי מקומות- מנחות י'

חוצץ, אבל דם יבש שפיר חוצץ כמו בעלמא, וע"ש עוד בזה. וע"ע באילת השחר דהעיר, מהכ"ת שיהי' לח חוצץ כאן אף דלענין טבילה אינו חוצץ.

(ד) **א"ל אביי הרי הולכת איברים לכבש, דכתי' בהו כהונה וכו'- ע' בחי' הגרי"ז דנסתפק לענין הולכת הכבש עצמו, האם זה נקרא ג"כ הולכה, דבכל מקום אמרי' הולכת איברים לכבש, ומשמע לכבש דוקא, והנה מהכבש למזבח זורקו כדם, וזה כבר נכלל בדין העלאה, אבל על הכבש גופא עדיין י"ל שהוא נכלל בגדר הולכה. וביאר שיש נפק"מ בזה, דאם נחשב הולכה, א"כ אם הולך שלא ברגל אולי לא יהי' נחשב הולכה, אבל אם העלאה הוא, אז אין דין של העלאה שצריך להיות ברגל.**

(ה) **כי אמרי' או אצבע או כהונה בדבר המעכב כפרה- ע' במקדש דוד (ט"ו, ב') דכ' לחקור, בעבודות שאינם שייכות לכפרה כלל, כמו דישון המנורה והמזבחות, וכו', האם אמרי' דכיון דאין מעכבין כפרה אין צריכין להיות נעשין בימין, או דלמא כיון דאין שייכות לכפרה כלל, א"כ אין גריעותא במה דאין מעכבין כפרה, ולכן שפיר צריכין להיות נעשות בימין.**

(ו) **ר' שמעון תרתי בעי- ע' בחי' הגרי"ז על הרמב"ם (הל' פסוה"ק ע"מ' מו, ד"ה לר"ש) דכ' דלפי ר"ש דמכשיר שמאל בכל עבודות, רק בזריקת חטאת בלבד בעינן ימין, נראה דמה דבעינן ימין בזריקת דם חטאת, אי"ז דין בעבודה, דלענין דיני עבודה אין חילוק בין זריקת חטאת ושאר זריקות ועבודות, אלא שהוא דין בפנ"ע בחטאת בדין אצבע האמורה בה, דבעינן דוקא אצבע הימנית, כדילפי' ממצורע, אבל אי"ז דין בעבודה. וכן לענין מנחה, הנלמד מחטאת, דצריך לעשותה ביד ימין, זהו דין ביד, אבל לא בעבודה. וזהו מה דיליף ר"י ברי' דר' חייא דאם בא להוליך הקומץ בלא כלי, צריך להיות דוקא בימין, היינו משום דאין**

(א) **חד להכשיר צדדין, וכו'- ע' בלקוטי הלכות (זבח תודה ד"ה חד) דכ' דאף לפרש"י דהגמ' איירי לענין שמן של מצורע, מ"מ מסתברא דה"ה לענין נתינת הדם כשר ג"כ לצדדין של בהונות, דאחר דגילתה התורה לענין שמן דצדדי הבהונות חשיב כמו הבהונות עצמן, ה"ה לענין דם. אולם כ' דמרש"י ד"ה ל"ל משמע דאם נתן השמן בצדי הדם פסול, ומה דקאמר הגמ' להכשיר הצדדין היינו אם הי' הדם ג"כ באותו מקום. אבל מהרמב"ם דייק דאפי' אם נתן השמן על צד הדם ג"כ כשר, ומשמע דהבין דמה דקאמר הגמ' להכשיר צדדין משמע דאפי' נתן דם על מקומו, דהיינו על הבוהן מלמעלה, ונתן השמן בצדו, ג"כ כשר. וע"ע בשפת אמת דהעיר אהא דהגמ' צריך ריבוי רק לענין שמן ולא לענין דם (ודלא כרש"י דהבין דהדרשה דשמן קאי גם על דם), דלמה אין צריך ריבוי לענין דם. וכ' השפ"א דבאמת לא הי' צריך ריבוי לענין דם, שהרי כל מקום שצריך הזאה על איזה מקום, אין חילוק בין למעלה או למטה, אלא כל מקום שנגע בבשרה מהני. אלא כוונת הגמ' גבי שמן דאם הי' בצדדין של מקום הדם ג"מ מהני, דנקרא שפיר מקום דם האשם.**

(ב) **חד להכשיר צדדין וחד לפסול צדדי צדדין- ע' באילת השחר דכ' להסתפק במה נחשב צדדין ומה נחשב צדדי צדדין, האם צדדין היינו בשר הכף הסמוך לגודל, וצדדי צדדין היינו בשר הכף שתחת האגודל, שמשם יוצא האגודל, או צדדין היינו צדדין האצבע גופא, וצדי צדדין היינו תחתית האצבע. וכ' דברש"י שייך לפרש בתרי אנפי.**

(ג) **ואי כתב רחמנא על מקום, ה"א דוקא נתקנה, אבל איתי' אימא הוי חציצה- ע' בחי' הגרי"ז דהעיר דהא דם אינו חוצץ אא"כ יבש הוא, וא"כ יש לעי', מהו כוונת הגמ' כאן, האם בא לחדש דהכא לא הוי חציצה אפי' במקום דבכל מקום הוי חציצה, דהיינו בדם יבש, או דלמא ה"א כאן דאפי' לח חוצץ, דבעי שיהי' דוקא על הבוהן, ושלא יהי' שום דבר חוצץ ואפי' דם לח, וע"ז חידש התורה דדם לח אינו**

העבודה מצד עצמה מצריך ימין, אלא דלמדין מחטאת דין יד, דאם עושה העבודה ע"י היד צריך להיות ביד ימין, ע"ש עוד בזה.

(ז) **בכהונו- פרש"י**, בבגדי כהונה. והק' האילת **השחר**, למה צריך קרא לזה, הרי כיון דבעי כהונה, ממילא צריך גם בגדי כהונה, דהא רק בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם (ודוחק לומר דהו"ל כמו מראות נגעים, שהרי דין טהרת מצורע הוי בבית המקדש). וכ' דאולי יש לומר דהא התורה כתב הולכה, והקריבו בני אהרן, אלא דאמרי' דקבלה נכלל בזה, וא"כ ה"א דכיון דלא כתיב בפירוש, לא ה' צריך בזה כל דיני כהונה, לזה צריך קרא לרבות דצריכין בגדי כהונה אף לקבלה.

(ח) **חד לקומץ, וחד לקידוש קומץ- ע' בקהלות יעקב** (ד') שהביא מה שהק' **החזון איש** (כ"א, ז') דלמה לי תרי קראי, חד למעט קומץ וחד למעט קידוש קומץ, הרי כיון דאין שייך לעשות קמיצה בשמאלו, א"כ שוב לא שייך לעשות הקידוש כלי בשמאלו, שהרי אם לא בא הקומץ מיד הנקמצת להכלי, יהי' בה דין נשפך, וע"כ מוכרח לבוא מידי הימין לתוך הכלי, ולכן למה צריך קרא. ותי' הקה"י דאם היינו אמרי' דשמאל כשר לקידוש קומץ, א"כ לא יהי' בזה דין נשפך, דמה דאמרי' דמה דניתן לשמאל הוי בה דין נשפך, היינו רק משום דאין דין שמאל כשר לקידוש קומץ. והחזו"א עצמו תי' דצריך קרא לענין דאם מחה כהן אחר את הקמץ מידו של זה לתוך הכלי כשר, וזה המוחה מידו לכלי שרת מקרי מקדש, ואם חשב עליו פוסל במחשבתו, ושפיר איצטריך קרא לקידוש זה דצריך להיות בימין.

(ט) **בא לעובדה בכלי עובדה בשמאל כאשם- פרש"י**, שקידש קומץ בכלי, עובדה לקידוש קומץ בשמאל כאשם מצורע. והק' **בחי' הגרי"ז**, הלא באשם מצורע בעי דוקא שמאל, ולר"ש כשר אף בשמאל, אבל גם בימין כשר, ומ"ש דלא ילפי' אלא למחצה, והניח בקו'.